

EUSKAL OŌRIA

Euskaltzale gazteak

"Euskaltzaleak" etengabeko lanari ekiteko jaiok dituzte. Etengabeko lanak, gazteak eskatzen duta esango genuke. Ta ona, askoren ustean "Euskaltzaleak" urte otetan irixitatu gurenda guzien burria; jbazkun gaztea baita!

En guaz gu ori ukatzaera zer dala ta ukatu?

Gaztea da bai gure elkarte, gaztea da: ta gaztearen kemen-bizitasunak irauten dioten bitartean beti aurrera joko duala dakigulako. "Euskaltzaleak" beti gazte euki naiean lela bizian arkituko gaituzte beti.

Atozte datorren igandean Eusko Ikaskuntza'n izango degun batzarrera, atozte, ta an ikusiko dezute elkarte bateri gazteasim iraukorra itasasteko bide berezi bakararra.

Gure gazteak, euskaltzale gazteak, oraindik ere geron buruak "gaxte" irizian generabizkianok zar egiten gaituzten mutillak bilduko dira an. Zenbat? Ez dakigu, 30, 40, 50, 80, agian 100. Olek atzetik bultzaka, beren bidean aurrera datozkigu, eta laster beteko dituzte gure tokiak. Eta "Euskaltzaleak" gazte jarraituko du.

Agur, gazte jatorrak, ez gaituzte zuen bidean eragozpen bezela behere arkituko. Zuen garaia da orain... Jaungoikoak nai beza gaur guredeiak nor entzuna arkitu duan eran, amar urte barru zuenak olarizun indartsuagosa arkitzea.

Igande arte, ba, ta bildu, bildu, gazteak, euskera bidez Euskalerrira goratzeko gogoz arki dezakizuteken mutill gazte guziak. Guziak bear zaituztegu, ta, arren, etorri guziak.

EUSKALDUN

COLOMBIA'TIK Euskaldun baten Meza berria

Dagonillaren 3'an abestu zuen bere lenbiziko meza edo jaupa Goyoaga'tar Remijio Aba Karmeldar euskaldun gazteak. "Leiva" deritzayon urixka politean bildu giñan deituaik guendenok. Bost urte inguru daramazki uri onan Remijio Aba euskaldunak eta txit ezaguna da emengo biztanleean artean: orregatik autatu zuen uritxo au bere lenbiziko jaupa abestuzeko.

Karmeldar lekalmee elizatzaxa oso beterik arkitzen zalarik "Veni Creator" ereserki ederra abesten sartu ziran karmeldar jekaldeak (bat ez beste guziak euskaldunak). Ereserki au bukatzean Gure Jauna agirian jarri zuten, abeslari trebeak "O Salutaris" ereskitu bat lau abotsetara bikainki abesten zuten artean. Eta berealaxe asi zan Jaupa berria.

"Gregoriano" deritzayon eresla ederki abesten dute "Leiva"ko lekaldio euskaldunak, baño "Figurado" edo dalako ori ere gizonki abesten dute. Argi erakutsi ziguten guzi ori egun oroitgarri artan. Perosi ereslari yayoaren Meza abestu zuten iru abots berdiñetara, ta bikainki abestu ere. Abeslari guziak euskaldunak zirala esatea naikua ez ote-da? Aldarean Meza laguziten ari-ziranak ere euskalerritarrak ziran bat ez beste guziak. Aita bitxi eleiztarra Larrakoetxea'tar Maurizio Aba Zeanuri'ko (Bizkaya) semea ta orko bi euskalidazie gartsuen anaya. Jaupaltsein (diskono) uri ontako Parroko Jauna (domekarra) ta Jaupaltseinorde (suodiakono) Ayestaran'dar Santos, Donostia'ko seme gaztea.

Izaldia Urroz'tar Konstantino Aba, Iruña'ko semeak egin zuen, eta jauparitza zer dan eta mixiolari dfoazten apaiz gartsuak zer, nolako sari ederrak irabazi oi-dituzten argiro esan zigun. Aita-ama bitxi errotarrak Peña Olaya'tar Alberto Jauna (Colombia'ko Lendakari jaunaren lengusua da au) ta bere emazte Linarez'tar Miren Eleone anderea, Colombiatarrak blak.

Meza bukatzean Gure Jauna berriaz oteundegiratu zuten. Arlean abeslariak "Tantum ergo" eder bat iru abotsetara atitu-azi ziguten.

"Te Deum" asi zuten Meza berri-emalfeak eskenez eta an abesten zan bitartean esku-muñia izan zan; erri guzia eldu zan esku onetsi aye-ri muñ-egitera. Onelako jayari dagozkion otol ederrakin bukaera eman zitrayon ifioiz aztuko-etzal-zun Meza berriari.

Amabitan bazkari gozo ta bakana "Leiva"ko lekalmee ardura-peon gertua.

Arratsaldean beste elizkizun polit bat Gure Jauna agirian zala, egin zan ta Baldes Gokoetxea ereslari euskaldunaren "Inviolata" iru abotsetara abestuz bukatu zan egun alai ta oroitgarri ura.

Goyoaga ta Goyoaga'tar Jesus (Aurtxoaren Remijio Aba euskaldun zintzo eta euskaltzale egiaz-ko bat da. Sotzaz Zeanuri-Bizkaya'ko semea da. Oraindik txit gaztea zalarik Karmeldar-jantzia eskatu zuen Larrea-Bizkaya'ko Lekalketxean (Nobiziduan) eta bertan eskeintzak egin ondoren Markiñara bidaiu zuten Nagusiak; gero Gastelz'en eta Altzo'n (Gipuzkoa) beste iru urte egin zituen. Azkenez, orain bost urte dirala Colombia'ra bidaiu zuten bere Nagusiak, eta emen egon da apaiz-mallara igo artean.

Esan dedan bezela euskaldun eta euskaltzale sutua da Apaiz berri au; gure euskera goxo-goxoa biotziotzean omen dauka oraindik eta bertan biziko dala dio berak asnapitin bat artzeko adorerik duen artean. Berakin bizi diran euskaldunekin mailz jardun oi-da euskeraz mintzatzen, eta bere gurasoentzat egin oi ditun eskutitz edo kartak euskeraz idazten omen ditu, geynak beintzat.

Artu beza Goyoaga Aba gazteak nere zorion-agurrik beroena ta izan bedi Apaiz eta mixiolari txit deun bat, baño euskera xamurra ta Euskal-erria izan bitez beti bere biotz eta gogoan. Jaunak emango al dio bizitz txit luze bat Eleizaren ta Euskal-erriaren onerako.

IGOTZ.

Azueiti

Udala. — Gure eskabide txiroa (pobre) ta erri guziak nabaitzen (sentiltzen) zuan naita baterik, larunbatean zortzi azaldu zan erriko leyoan bere ikurriña edo bandera beltzez estalita adieraziaz gure lege zarrak lapurtu zizkigutela 91 urte bete ziran egunean, oraindik gogoa dauzkagula.

Egipen orregatik urrutizkin edo telefonema asko iritxi dira gure Udal-etxera zorionak emanaz berari artu zuan asmo txalogarri, ta Gipuzkoa guziko Udal-etxeai eman zien ikasbide edo ejemplo jarraigarriagatik.

Baita ere zifnegotzi edo konzejal kementsu oyeik izan zuten ausardi edo baloria Gobernuari urruti-

dazki edo telegrama bat zuzentzeko, gure lege zarrak Euskal-erri maitagarriari osteria biurtzeko eskatuaz, berak egipide txar bategaz lapurtu zizkigulako.

Gora ba gure Udala ta lenballen bere naiak iritxi ditzala. Ez al dezute ala opa Euskal-erri guziko biztanleak? Lerrokada auek idazten dituanak orrela oldoztu edo pentzaten du beintzat. Ez dedilla beste aldera izan. Orrelakoak ere askotan arkitu izan arren.

ITURRI-TXIKI

Motriku

Luzear'eri. — Ez dakit nik zer gertatzen dan Euskal-orri onetan: nere idatzi moldakitz onek igandean bota ta beste igandean azaldu. Uste det ori geiegi dala. Artzen det izparringia irakurle, ta an ekarriko du "Sello Yer". Ori nunbait Euskal-orri'kua izango da je? (1)

Agur. — Bukatu zafzigu Urriko errosario santuak. Notintza ugari ikusten genduan. Ia ba, mutillak, orain aurrera jarraitu bear degu lenago bezela. Baño orain San Jose'ren "orazio"rik ez dago! A... ta zuk nai dezuna ori da orduan?

Itxas berriak. — Lurruntziak ega luzeak ekartzen dituzte. Lenagoko egun batian, Elenita bigarrenak 22 kitxai. Goizeko-izarrak 21. Ta bestiak ere tankera onan.

Au idazten dedan une edo "momentu" onan Goizeko-izarra etorri da 20 kitxalekin. Asko postutzen nai.

NOIZ-BAIT

Eibar

Uste'ntren gomutagarria. — Oraindik atzo zalakuan! Ain ezitzu igarotzen jakuz egumak Ama baten izpi bero, maitakorren laguntzaz.

Eibar'ko erriak bere Zaindari Arrate'ko Ama zoriontzaren burestuntza garaian lortu eban bere katolikotasun eta bere izen onan aldez gurenda gomutagarria. Egiz esan dezakegu ordu ezkero (askok esan digun bezela): oraindik gure asaba gurgarrien katoliko eta gizatasun bulartsuen umiak gera, Jaunari eskerrak.

Igazko jai ta egintza aztugaitzak gure oromena alaltasunez beteten dabe gonutaldi bakoitzean. Jexiera ura, erri maitasun agerkera ederragaz; gaztedijan irurren bikainbikaña; zeta zer esan bederatziz-

urren aretzaz? Ura zan Eibar zintzo guziaren otloiz egite bero eta maitakorra! Berai izan zan Andra Mariaren esker agori bat.

Bederatzurren onan egin euskuezan itz-aldizak Txopitea eta Pildain ospetsuak atzein izan jakuzan. Txopitea jaunaren itzaldiaz ez dira errez aztuko eibartarren gogotik. Ura argitasuna eta ura euskera!

Baña inguru guziak ikaratu eta katolikoen arerloak zurbildu zituan eguna Azaroon 4'gna, izan zan. Egun sentitik ertxadona gonburuz; Jaunartze etenbakoa eta Dolpuru ordezkoan arterra eta Pontifikal aundi zotgarri ura. Tamala artaldean euriak burestuntzaren ikuskarritasuna moztu ebalta, baña une artan ikusi zan Arrate'ko Amagana gure maitasun indarra. Notintza ikaragarri ura (amar millatik bera ez giñan) Untzaga'ko enparantzan zutik eta beren biotz eta indar guztiekin abestu eta egundoko gora eta txalo sutsuak bere Zaindariari zuzendubaz, buztijari jaramonik egin bage.

Oso ederto deritxogu aruten gure txauuburu langille Urroz Eujenio jaunak eratu dabena: urtero Deunoro egunian egintza eder uran gomutaz jai bat ospatza eta burestuntza uran gomutaz errian laguntzagaz "bidriera" bi egin burestuntza uneko irudiekaz.

Bertan agiri dala burestuna ezartzen Dolpuru ordezkarri eta gure Gotzai maita Muxika'tar Mateo, Eibar'ko erriari sinbeste maitasun erakutzi deutzan Gotzai maita, ba burestuntza iortzeko Batikano'ko eleiz-batzagandik ipiñi eban gogo bizijena. JA zer pozik entzun gendun Pontifikal artan irakurri zuan Merry del Val, kardenalan idazkija, ezarriaz gure Arrate'ko Ama'ren trudi antziña-antziñako gurtuarri, Eleiz Amak trudi doneari ezartzen dautzan goralben eta aintzarik andiena.

Uste dot eibartar danok emongo dogula gure apurtxoa gogo pizkorrakaz, eta datorren urteko jairako egingo doguzala "bidriera" oiek.

ARRATE'KO ABESLARIJA

Por los frontones

FRONTON MODERNO
Los partidos del domingo

La jornada pelotística de anteayer domingo, verificada en el frontón Moderno, puede calificarse así: mitad y mitad, o sea, uno de cal y otro de arena.

Antes de reseñar estos encuentros diremos que el público numeroso a poco llena el frontón: gran animación.

Comienza el cartel jugándose a remonte entre Echániz A. y Altuna, rojos, contra Ochotorena y Eñániz J., azules, sacando del cuadro once. (Hemos dicho que comenzó con esta combinación el cartel, siendo así, que este fué el segundo partido, pero lo reseñamos en primera posición en gracia a su interés.

A los "inteligentes" les agradaba el equipo rojo, tanto, que de principio dábase "momio" de 40 a 28. Pero comenzó el partido y los azules fueron por delante con diez tantos de ventaja y se tiró el dinero por éstos. Luego vino el resurgir de la bravura de Echániz A., que en arraque espectacular consigue igualar en el tanto 24, primera igualdad de las muchas que se sucedieron hasta la fatídica a ¡49!

Y para que el golpeazo de la "cátedra" fuera grande, Ochotorena y Echániz J., hicieron el tanto final y ganaron el encuentro.

Este fué el encuentro de la tarde, por juego, por interés y por su potencia. Precioso partido y emocionante.

En cambio el que se jugó en primer lugar y por los "ases" fué soso, exento de interés y de lucha.

Arce e Iturain, rojos contra Jurico y Zabaleta, azules, sacando indistintamente los rojos del cuadro once, y Jurico del once y medio.

Arce, el notable remontista de Pamplona, estuvo durante todo el partido imposibilitado de poder desarrollar su potente juego, e Iturain estuvo apagado.

Todo esto por el brillante juego desarrollado por Jurico y coadyuvado admirablemente por Zabaleta.

De la igualdad a dos fueron Jurico y Zabaleta, muy seguiditos a los 50 tantos, coronándose cuando Arce e Iturain estaba en el 38.

Espléndidos de juego los vencedores y muy aplaudidos.

Este resultado tuvo el final pelotístico que presenciarnos el domingo en el frontón Moderno.

Ayer lunes
Dos bonitos programas preparados

Pasai Donibane

Eusko idazleak es entutu, emenaiz berriz ere zuen cupadak entuztu ta...
¿Orrenbeste oioitzen ote berale nitzaz?
Egia da, lau lerro idatzi eta idarringira biatzea ez da lan zaila, ordu erdi batean exerifa egiten dena, baña asko askotan ordu erdi ori ere eginkizun bear bearteko izago bear.
¿Zer eginkizun ain bearteko izan leizke ba?
Euskaldun guziak ordu auztan burutik kendu gabe eduki bear gaituzten eginkizunak.
Baña alaz guztiz ere pookidatzen naiz Euzko idazle bat edo besterendia entzunaz; badirudi xuxperradia degula, zerbaiten bearra bada-go.
Udaberrian ere sagar zualtzak lore zurri gorritz estaliak ikusten diradenean, poztutzen da nekazarria, eta itzaropenaz beterik dago bere sasolian lore ori sagar eta sagarraurrez biurturik ikusteko semeorakin.
Eta jekaltz gogor batek lotzen badu?
Lore makala an dijoa igesi berdurrez bezela, berari begira zuden guziak txorotzat arturik bezelaze.
Euzko idazle eta beste Euskaldunok jekaltza ez ote da aai alderatzen? Sagar lorea makal makarra iruditzen zait, osifa izangoda onana.
Besteak egingo dutenen zalantzan ez gaitzen egon, baiak ba-koitzak bere galan lagundu zagu, danok berdiñak ez izan arren ba-koitzak berea egin ezkero asko genezake.
Itxasoko ura ere tantoka banatu ezkero ez luke batere indarrik izango, baño tanto olek guziak batuta orra zer ur aundi eta kementzudan.
Gafierra orrenbeste demboran kaban beren buruz abestiak ikasten egondako txorriak, orain kaloleki aterata jez al dira mendian gortuz basoko zualtz tontorrera igorta aspaldian biotzetan gordeta zena katen abestiak zabaltzen asiko?
Kabl egiañak ere eskeintzen dirigitute. ¿Eskubian? ¿Ezkerrian? Beren kablak alde batera utzi eta norberak egitea izango da onena, besterenak baliteke uste gabean ipiñitako arantzen bat edukitzea ta.
Nere idazkian orra sagar lore, osifi, ura, kaiola, txori eta kablak, eta guziak gauza bat bakar bakarrik esate arren, Euzko idazleak bat-zez ere.
Euzko idakiak gogotzu irakurtzen dira, ez dago zer esanik, baña erriko izpar gora berakin batera biotzetan nabaitzen degun zer edo zer ere idazten asi bear genduko, sasola datorrenean urrea balloko du ta.

IKUR

COLOMBIA

Euskaldun baten meza berria

(Govan) — Goyoaga Aba bere Aita Ama bitxi errotarrakin
(Eian) — Goyoaga Abaren Meza berriari egon ziran batzuek. ...

que llevaron a bastante público al frontón Moderno.

Jugaron primero Erviti y Zumeta, rojos, contra Múgica y Aramburu, azules, sacando los delanteros de los diez y medio y once y medio.

Se desarrolló este encuentro rápidamente, por que de un bando solo un jugador se las mantuvo tiernas contra la pareja contraria.

Iguales en el tanto dos, salieron fácilmente Erviti y Zumeta, para sin permitir otras igualadas, terminar los 50 tantos, por 37 Múgica y Aramburu.

Múgica estuvo muy desgraciado.

En cambio tuvimos un segundo encuentro superior ya que el interés nos lo proporcionó en la decena de los sustos y de la emoción.

Jugaron Mugueta y Orío, rojos, contra Ameztay y Abarisqueta, azules.

Los azules, avanzaron en el tablero y el partido iba desahandose fácil y monótono, para Ameztay y Abarisqueta, que llegaron a tomar hasta trece tantos de ventaja sobre Mugueta y Orío.

En la decena final, un poco que decayó Ameztay, fué suficiente para que entraran en juego los rojos y no solamente igualaron en el tanto 47, sino que siguieron al 50, quedándose Ameztay y Abarisqueta en el 47 de la igualdad.

Algo sorprendente que costó sumas cuantiosas a la "cátedra".

Para esta tarde — martes de moda — tenemos a remonte: Sabasendi e Iturain, contra Iturrigure y Zabaleta; y después Erviti y Marich, contra Múgica y Altuna.